

JAK POSTĘPOWAĆ W PRZYPADKU ATAKÓW NA SYMBOLE RELIGIJNE I MIEJSCA SPRAWOWANIA KULTU

PORADNIK INSTYTUTU ORDO IURIS

red.: Bartosz Lewandowski

www.ordoiuris.pl

Jak postępować w przypadku ataków na symbole religijne i miejsca sprawowania kultu

Poradnik Instytutu Ordo Iuris

redakcja naukowa: Bartosz Lewandowski

Instytut na rzecz Kultury Prawnej Ordo Iuris

Warszawa 2020

Redaktor naukowy:

adw. dr Bartosz Lewandowski

Autorzy:

adw. Maciej Kryczka

adw. dr Bartosz Lewandowski

Witold Łukasik

apl. adw. Magdalena Majkowska

apl. adw. Anna Przestrzelska

adw. Paweł Szafraniec

adw. Filip Wołoszczak

Opracowanie graficzne, skład i łamanie:

Ursines – Agencja Kreatywna. Błażej Zych www.ursines.pl

Współpraca graficzna: Magdalena Ircha

Wydawca:

Fundacja Instytut na rzecz Kultury Prawnej Ordo Iuris

ul. Zielna 39, 00-108 Warszawa

www.ordoiuris.pl

ISBN: 978-83-959177-3-8

Wydanie I

SPIS TREŚCI

I. Wstęp	6
II. Jakie najczęstsze przestępstwa mogą spotkać wiernych w związku z ostatnimi protestami?	7
III. Jakie najczęstsze wykroczenia mogą spotkać wiernych w związku z ostatnimi protestami?	11
IV. Czy możliwe jest fizyczne blokowanie świątyni w celu jej obrony?	12
V. Jakie działania należy podjąć niezwłocznie po ujawnieniu popełnienia czynu zabronionego?	13
VI. Czy świadek zdarzenia może zastosować siłę fizyczną w celu ujęcia sprawcy i kiedy?	14
VII. Czego nie wolno robić przy stosowaniu siły fizycznej w celu ujęcia sprawcy?	15
VIII. Jak utrzymywać przebieg popełnienia czynu zabronionego?	16
IX. Czy będę musiał/a brać udział w postępowaniu karnym lub wykroczeniowym (jako świadek lub pokrzywdzony)?	17
X. Jakie dane podawać policji i jakie informacje są istotne w sytuacji zgłoszenia popełnionego przestępstwa lub wykroczenia?	18

Wstęp

W ostatnim okresie skrajnie lewicowe środowiska zorganizowały bezprecedensowe protesty, które dość łatwo przerodziły się w festiwal nienawiści wobec chrześcijańskich świątyń, symboli religijnych oraz samych wiernych i duchownych. Z niepokojem zaobserwować można było brak działań ze strony świadków oraz samych pokrzywdzonych, które miały przeciwdziałać dalszemu popełnianiu przestępstw czy wykroczeń, a także swoisty brak prawnych reakcji w związku z atakami. Prawnicy Instytutu Ordo Iuris przygotowali dla Państwa krótki poradnik, odpowiadający

na szereg pytań i wątpliwości związanych z granicą dopuszczalnego przeciwdziałania aktom nienawiści wobec chrześcijan. Pamiętać należy bowiem, że wolność wyrażania poglądów nigdy nie może uzasadniać popełniania przestępstw, a także nie może usprawiedliwiać aktów nienawiści i przemocy wobec innych. Skuteczne i natychmiastowe przeciwdziałanie tego rodzaju działaniom jest konieczne i niezbędne dla ścigania tych, którzy dopuścili się czynów zabronionych, a także do zadośćuczynienia krzywdzie pokrzywdzonych.

adw. dr Bartosz Lewandowski

Dyrektor Centrum Interwencji Procesowej Ordo Iuris

Jakie najczęstsze przestępstwa mogą spotkać wiernych w związku z ostatnimi protestami?

Art. 137 Kodeksu karnego [k.k.] Znieważenie znaków państwowych

§ 1. Kto publicznie znieważa, niszczy, uszkadza lub usuwa godło, sztandar, chorągiew, banderę, flagę lub inny znak państwowy, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej znieważa, niszczy, uszkadza lub usuwa godło, sztandar, chorągiew, banderę, flagę lub inny znak państwa obcego, wystawione publicznie przez przedstawicielstwo tego państwa lub na zarządzenie polskiego organu władzy.

[Przykład: nanoszenie na symbole państwowe innych symboli, zmiana graficzna prześmiewcza, obraźliwa itp. Również niszczenie tych symboli.]

Art. 190 k.k. Groźba karalna

§ 1. Kto grozi innej osobie popełnieniem przestępstwa na jej szkodę lub szkodę osoby najbliższej, jeżeli groźba wzbudza w zagrożonym uzasadnioną obawę, że będzie spełniona, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§ 2. Ściganie następuje na wniosek pokrzywdzonego.

[Przykład: groźby w stosunku do osoby dotyczące popełnienia względem niej przestępstwa pobicia etc.]

Art. 195 § 1 k.k. Złośliwe przeszkadzanie publicznemu wykonywaniu aktów religijnych

Kto złośliwie przeszkadza publicznemu wykonywaniu aktu religijnego kościoła lub innego związku wyznaniowego o uregulowanej sytuacji prawnej, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

[Przykład: zakłócanie lub uniemożliwianie udziału w aktach religijnych, Mszy Świętej, stwarzanie zarówno fizycznej przeszkody, jak też próby utrudniania uczestnictwa polegając m.in. na prezentowaniu treści gorszących dla uczestników, np. mężczyzna, który w stroju motyla przeszkadzał w procesji Bożego Ciała, protestujący wdzierający się do świątyni w trakcie nabożeństw, krzycząc, rozrzucając ulotki, osoby które zakłócają Mszę Świętą poprzez trzymanie transparentów w kościele w trakcie trwania nabożeństwa etc.]

Art. 196 k.k. Obraza uczuć religijnych

Kto obraża uczucia religijne innych osób, znieważając publicznie przedmiot czci religijnej lub miejsce przeznaczone do publicznego wykonywania obrzędów religijnych, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

[Przykład: działania mające obrazić uczucia religijne, jak też ośmieszyć czy znieważać przedmioty i miejsca kultu, dokonywane publicznie, np. obraz Matki Boskiej z tęczę, parodiowanie Mszy Świętej, zestawianie narzędzi płciowych z przedmiotami kultu, niszczenie miejsc kultu: graffiti na murach kościelnych, oklejanie, mazanie figur świętych itp.]

Art. 212 k.k. Znieważenie

§ 1. Kto pomawia inną osobę, grupę osób, instytucję, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej o takie postępowanie lub właściwości, które mogą poniżyć ją w opinii publicznej lub narazić na utratę zaufania potrzebnego dla danego stanowiska, zawodu lub rodzaju działalności, podlega grzywnie albo karze ograniczenia wolności.

§ 2. Jeżeli sprawca dopuszcza się czynu określonego w § 1 za pomocą środków masowego komunikowania, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

§ 3. W razie skazania za przestępstwo określone w § 1 lub 2 sąd może orzec nawiązkę na rzecz pokrzywdzonego, Polskiego Czerwonego Krzyża albo na inny cel społeczny wskazany przez pokrzywdzonego.

§ 4. Ściganie przestępstwa określonego w § 1 lub 2 odbywa się z oskarżenia prywatnego.

[Przykład: rozpowszechnianie/publikowanie fałszywych informacji, które mają oczernić osobę/instytucję, np. że konkretna osoba jest pedofilem; przestępcą; mordercą etc.]

Art. 216 k.k. Znieważenie

§ 1. Kto znieważa inną osobę w jej obecności albo choćby pod jej nieobecność, lecz publicznie lub w zamiarze, aby znieważenie do osoby tej dotarło, podlega grzywnie albo karze ograniczenia wolności.

§ 2. Kto znieważa inną osobę za pomocą środków masowego komunikowania,

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

§ 3. Jeżeli znieważenie wywołało wyzywające zachowanie się pokrzywdzonego albo jeżeli pokrzywdzony odpowiedział naruszeniem nietykalności cielesnej lub znieważeniem wzajemną, sąd może odstąpić od wymierzenia kary.

§ 4. W razie skazania za przestępstwo określone w § 2 sąd może orzec nawiązkę na rzecz pokrzywdzonego, Polskiego Czerwonego Krzyża albo na inny cel społeczny wskazany przez pokrzywdzonego.

§ 5. Ściganie odbywa się z oskarżenia prywatnego.

[Przykład: obraza osoby poprzez używanie wobec niej określeń powszechnie uważane za obelżywe, wulgarnie etc.]

Art. 217 k.k. Naruszenie nietykalności

§ 1. Kto uderza człowieka lub w inny sposób narusza jego nietykalność cielesną, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

§ 2. Jeżeli naruszenie nietykalności wywołało wyzywające zachowanie się pokrzywdzonego albo jeżeli pokrzywdzony odpowiedział naruszeniem nietykalności, sąd może odstąpić od wymierzenia kary.

§ 3. Ściganie odbywa się z oskarżenia prywatnego.

[Przykład: uderzenie, szarpanie, popychanie, kopanie osoby, plucie etc.]

Art. 217a k.k.
Naruszenie nietykalności cielesnej w związku z interwencją

Kto uderza człowieka lub w inny sposób narusza jego nietykalność cielesną w związku z podjętą przez niego interwencją na rzecz ochrony bezpieczeństwa ludzi lub ochrony bezpieczeństwa lub porządku publicznego, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

[Przykład: uderzenie, szarpanie, popychanie, kopanie osoby, która np. ochraniała inne osoby, plucie]

Art. 222 k.k.
Naruszenie nietykalności funkcjonariusza

§ 1. Kto narusza nietykalność cielesną funkcjonariusza publicznego lub osoby do pomocy mu przybranej podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3.

§ 2. Jeżeli czyn określony w § 1 wywołało niewłaściwe zachowanie się funkcjonariusza lub osoby do pomocy mu przybranej, sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary, a nawet odstąpić od jej wymierzenia.

[Przykład: wyżej wspomniane czynności wobec np. policjanta na służbie.]

Art. 226 k.k.
Znieważenie funkcjonariusza

§ 1. Kto znieważa funkcjonariusza publicznego lub osobę do pomocy mu przybraną, podczas i w związku z pełnieniem obowiązków służbo-

wych, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

§ 2. Przepis art. 222 § 2 stosuje się odpowiednio.

§ 3. Kto publicznie znieważa lub poniża konstytucyjny organ Rzeczypospolitej Polskiej,

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

[Przykład: wyzwiska skierowane pod adresem funkcjonariusza Policji.]

Art. 254 k.k.
Zbiegowisko publiczne

§ 1. Kto bierze czynny udział w zbiegowisku wiedząc, że jego uczestnicy wspólnymi siłami dopuszczają się gwałtownego zamachu na osobę lub mienie, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 2. Jeżeli następstwem gwałtownego zamachu jest śmierć człowieka lub ciężki uszczerbek na zdrowiu, uczestnik zbiegowiska określony w § 1, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

[Przykład: uczestnictwo w grupie dopuszczającej się np. ataku na kościół, pomnik etc.]

Art. 255 k.k.
Nawoływanie i pochwalanie przestępstwa

§ 1. Kto publicznie nawołyje do popełnienia występku lub przestępstwa skarbowego, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§ 2. Kto publicznie nawołuje do popełnienia zbrodni, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 3. Kto publicznie pochwała popełnienie przestępstwa, podlega grzywnie do 180 stawek dziennych, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

[Przykład: publiczne (również przez media społecznościowe/Internet) nawoływania do popełnienia lub pochwalanie przestępstw z Kodeksu karnego (a więc również czyny z tej listy) polegające na fizycznej przemocy wobec osób trzecich, niszczenie mienia; ujawnianie danych osobowych oraz namawianie osób trzecich do popełniania przestępstw wobec tych osób etc.]

Art. 256 k.k.
Propagowanie faszyzmu i totalitaryzmu

§ 1. Kto publicznie propaguje faszystowski lub inny totalitarny ustrój państwa lub nawołuje do nienawiści na tle różnic narodowościowych, etnicznych, rasowych, wyznaniowych albo ze względu na bezwyznaniowość, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto w celu rozpowszechniania produkuje, utrwala lub sprowadza, nabywa, przechowuje, posiada, prezentuje, przewozi lub przesyła druk, nagranie lub inny przedmiot, zawierające treść określoną w § 1 albo będące nośnikiem symboliki faszystowskiej, komunistycznej lub innej totalitarnej.

[Przykład: nawoływanie do nienawiści wobec grupy wyznaniowej chrześcijan.]

Art. 257 k.k.
Znieważenie grupy lub osoby

Kto publicznie znieważa grupę ludności albo poszczególną osobę z powodu jej przynależności narodowej, etnicznej, rasowej, wyznaniowej albo z powodu jej bezwyznaniowości lub z takich powodów narusza nietykalność cielesną innej osoby, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

[Przykład: znieważanie, obrażanie chrześcijan, wyśmiewanie wartości, postaci, ubliżanie.]

Art. 261 k.k.
Znieważenie pomnika

Kto znieważa pomnik lub inne miejsce publiczne urządzone w celu upamiętnienia zdarzenia historycznego lub uczczenia osoby, podlega grzywnie albo karze ograniczenia wolności.

[Przykład: niszczenie pomników: graffiti, zaklejanie plakatami, ulotkami, wypisywanie obraźliwych haseł, obrzucanie substancjami.]

Jakie najczęstsze wykroczenia mogą spotkać wiernych w związku z ostatnimi protestami?

Art. 51 § 1 Kodeksu Wykroczeń [k.w.] Zakłócanie spokoju lub wywołanie zgorzenia

Kto krzykiem, hałasem, alarmem lub innym wybrykiem zakłóca spokój, porządek publiczny, spoczynek nocny albo wywołuje zgorzenie w miejscu publicznym,

podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.

[Przykład: publiczne wykrzykiwanie, skandowanie haseł, których treść jest powszechnie uważane za obelżywe, np. „wypi**dalać” „je*ać (...)” itp.]

Art. 140 k.w. Nieobyczajny wybryk

Kto publicznie dopuszcza się nieobyczajnego wybryku, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności, grzywny do 1500 złotych albo karze nagany.

[Przykład: publiczne zachowanie niezgodne z przyjętymi normami, oddawanie moczu, pokazywanie się nago czy obnażanie intymnych części ciała, w tym biustu]

Art. 141 k.w. Umieszczenie w miejscu publicznym nieprzyzwoitego ogłoszenia, napisu lub rysunku lub używanie słów nieprzyzwoitych

Kto w miejscu publicznym umieszcza nieprzyzwoite ogłoszenie, napis lub rysunek albo używa słów nieprzyzwoitych, podlega karze ograniczenia wolności, grzywny do 1.500 złotych albo karze nagany.

[Przykład: umieszczenie lub pokazywanie podczas zgromadzenia, czy innych wydarzeń publicznych/w miejscu publicznym nieprzyzwoitych treści – zarówno w formie pisemnej, jak i graficznej; jako przykład można wskazać zarówno treści wulgarne ze względu na język, jak i prezentowany przekaz.]

Czy możliwe jest fizyczne blokowanie świątyni w celu jej obrony?

Jeżeli blokowanie świątyni ma na celu zapobieżenie bezpośredniemu, bezprawnemu zamachowi na jakiekolwiek dobro chronione prawem, wówczas takie działanie korzysta z ochrony prawa w postaci instytucji obrony koniecznej. Jednakże należy pamiętać, że zastosowane działania muszą być wystarczające do odparcia zamachu i nie mogą przekraczać stopnia potencjalnego zagrożenia, zarówno pod względem intensywności, jak i czasu obrony (nie może ona być przedwczesna, ani spóźniona).

Drugą instytucją prawną, z jakiej można skorzystać w sytuacji zamachu na świątynię, jest kontratyp tzw. stanu wyższej konieczności.

Zgodnie z nim nie popełnia przestępstwa osoba, która działa w celu uchylenia bezpośredniego niebezpieczeństwa grożącego jakimkolwiek dobru chronionemu prawem, jeżeli niebezpieczeństwa nie można inaczej uniknąć, a dobro poświęcone przedstawia wartość niższą od dobra ratowanego. W sytuacji tej instytucji prawnej bardzo ważną okolicznością umożliwiającą jej zastosowanie jest tzw. test ostateczności. Na jego podstawie bada się, czy danego zachowania można było uniknąć stosując środki mniej dolegliwe. W konsekwencji, podejmując interwencję, należy zawsze przewidzieć, czy są możliwe inne sposoby udzielenia ochrony prawnej.

Jakie działania należy podjąć niezwłocznie po ujawnieniu popełnienia czynu zabronionego?

Niezwłocznie po ujawnieniu czynu zabronionego, czy to w formie przestępstwa, czy wykroczenia, należy powiadomić stosowne służby, czyli albo Policję albo Straż Miejską. Jeżeli ujawniono popełnienie czynu zabronionego w trakcie jego trwania, wówczas można podjąć działania zmierzające do ujęcia sprawcy, jeśli ten podejmuje działania zmierzające do ucieczki (szczegóły postępowania w takich przypadkach zostały opisane w pkt. VI-VIII). Jeżeli czyn już popełniono, wówczas należy złożyć zawiadomienie o jego popełnieniu. Zawiadomienie można złożyć telefonicznie, ustnie

lub pisemnie najbliższemu funkcjonariuszowi (bądź w najbliższej jednostce Policji). W przypadku zgłoszenia telefonicznego lub ustnego, warto również potwierdzić złożenie zgłoszenia za pomocą wiadomości email skierowanej do jednostki Policji właściwej dla miejsca popełnienia czynu zabronionego. W wiadomości email należy opisać całe zdarzenie, załączyć posiadany materiał dowodowy, a także podać personalia świadków. Pamiętać należy również o uzyskaniu w odpowiedzi sygnatury, pod jaką została zarejestrowana sprawa.

Czy świadek zdarzenia może zastosować siłę fizyczną w celu ujęcia sprawcy i kiedy?

W razie próby ucieczki sprawcy, gdy zachodzi obawa jego ukrycia się lub nie można ustalić jego tożsamości, nic nie stoi na przeszkodzie, by świadek przestępstwa dokonał obywatelskiego zatrzymania sprawcy do czasu przybycia Policji. Nie ulega wątpliwości, że w celu ujęcia sprawcy nieunikniona jest często potrzeba zastosowania siły fizycznej i tym samym naruszenia nietykalności cielesnej osoby, a nierzadko niezbędne jest obezwładnienie ujmowanego, czy jego przytrzymanie. Brak skorzystania z takich form fizycznego oddziaływania w stosunku do sprawcy przestępstwa praktycznie eliminowałby możliwość skutecznego jego ujęcia, gdyż w znakomitej większości przypadków sprawca nie zareagowałby na wezwanie pochodzące od osoby cywilnej. Podstawę do takiego działania stanowi art. 243 Kodeksu postępowania karnego [k.p.k.]

Zatrzymania obywatelskiego może dokonać każdy, nie tylko osoba pokrzywdzona danym przestępstwem. Obywatelskie zatrzymanie dotyczy sytuacji, gdy organy państwowe uprawnione do zwalczania przestępstw nie mogą w danej chwili zareagować, a bierne oczekiwanie na ich przybycie pozwoliłoby sprawcy oddalić się z miejsca przestępstwa, a w konsekwencji spowodować nawet bezpowrotnie utratę możliwości ustalenia jego personaliów.

Podstawowym warunkiem pozwalającym na zastosowanie obywatelskiego zatrzymania sprawcy przestępstwa na gorącym uczynku lub w pościgu podjętym bezpośrednio po popełnieniu przestępstwa jest obawa ukrycia się tej osoby lub niemożność ustalenia jej tożsamości. Osoba dokonująca zatrzymania powinna mieć przekonanie, że sprawca jest zdolny do poniesienia odpowiedzialności karnej, tj. ma przynajmniej ukończone lat 17 (wyjątkowo lat 15 – art. 10 § 2 k.k.), a popełniony przez niego czyn jest zawiniony i społecznie szkodliwy w stopniu większym niż znikomy.

Nie ma przeszkód do uznania, że do ujęcia na gorącym uczynku doszło w sytuacji, gdy wprowadzie przestępstwo zostało już popełnione, ale sprawca nadal pozostaje na miejscu, a z okoliczności wyraźnie wynika, że osoba ta jest odpowiedzialna za popełniony czyn.

W przypadku pościgu za sprawcą bezpośrednio po popełnieniu czynu istotne jest, aby pomiędzy zaistniałym zdarzeniem a pościgiem zachodziła nieprzerwana ciągłość czasowo-przestrzenna. W sytuacji, gdy do zatrzymania obywatelskiego miałoby dojść w związku z przestępstwem popełnionym w świątyni, pozwala to na ujęcie sprawcy nawet już po opuszczeniu świątyni. Osobę zatrzymaną należy niezwłocznie oddać w ręce Policji.

Czego nie wolno robić przy stosowaniu siły fizycznej w celu ujęcia sprawcy?

Przy zastosowaniu siły fizycznej podczas obywatelskiego zatrzymania działanie te należy miarkować i podejmować jedynie w stopniu niezbędnym dla faktycznego zatrzymania osoby i przekazania jej Policji. Nie może przy tym dojść do przekroczenia granic obrony koniecznej lub stanu wyższej konieczności.

Zatrzymanie obywatelskie niespełniające wymogów (w sytuacji, gdy można ustalić tożsamość osoby popełniającej przestępstwo lub nie zachodzi obawa ukrycia się tej osoby)

może pociągać za sobą odpowiedzialność cywilną za wyrządzoną szkodę, a także odpowiedzialność karną. Istnieje bowiem możliwość zakwalifikowania takiego działania jako bezprawnego pozbawienia wolności lub jako zmuszania innej osoby do określonego działania, zaniechania lub znoszenia, poprzez zastosowanie wobec niej przemocy lub groźby bezprawnej. Z podobnymi konsekwencjami także należy się liczyć w sytuacji nadużywania siły i środków podczas zatrzymania obywatelskiego.

Jak utrwać przebieg popełnienia czynu zabronionego?

Utrwalanie przebiegu popełnienia czynu zabronionego za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk i obraz jest zgodne z obowiązującym prawem i nie wymaga zgody sprawcy. Ataki na miejsca i symbole kultu religijnego odbywają się bowiem w miejscach publicznych. W polskim prawie nie istnieje żaden przepis, który zabraniałby nagrywanie obiektów publicznych.

Ponadto zgodnie z obowiązującymi przepisami każdy ma prawo nagrywać przebieg rozmowy, w której sam uczestniczy. Najbezpieczniej, jest o fakcie nagrywania rozmowy poinformować osoby nagrywane. Zatem, jeśli sprawca czynu zabronionego wdaje się w dyskusję z naocznym świadkiem zdarzenia, świadek ten może zgodnie z obowiązującymi przepisami rejestrować przebieg rozmowy. Działanie takie nie wypełnia znamion czynu

określonego w art. 267 k.k. (nielegalne uzyskanie informacji).

Należy pamiętać o ochronie dóbr osobistych osób nagrywanych w szczególności takich, jak nazwisko, czy wizerunek. Przepisy w tym zakresie reguluje art. 23 i art. 24 Kodeksu cywilnego (dobra osobiste człowieka i ich ochrona). Naruszenie tych przepisów może być związane z upublicznieniem zarejestrowanego nagrania w sposób umożliwiający identyfikację osoby nagranej, co naraża osobę upubliczniającą nagranie na odpowiedzialność cywilną.

Utrwalając działania sprawców, warto pozyskać dane świadków zdarzenia oraz pamiętać, aby urządzenie, za pomocą którego rejestrujemy przebieg popełnienia czynu zabronionego, pozwalało na określenie dokładnej daty i godziny zdarzenia.

Czy będę musiał/a brać udział w postępowaniu karnym lub wykroczeniowym (jako świadek lub pokrzywdzony)?

W sytuacji zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa czy wykroczenia zawiadamiający zostanie przesłuchany w charakterze świadka.

Jeżeli dobro prawne zgłaszającego zostanie bezpośrednio naruszone lub zagrożone przez przestępstwo czy wykroczenie (np. przeszkodzenie publicznemu wykonywaniu aktu religijnego kościoła, w szczególności Mszy Świętej, uderzy w uczucia uczestniczącego w niej zawiadamiającego, bądź zostaną obrażone jego uczucia religijne poprzez publiczne znieważenie przedmiotu czci religijnej lub miejsca przeznaczonego do publicznego wykonywania obrzędów religijnych, czy zostanie on sam zaatakowany) przysługuje mu status pokrzywdzonego (art. 49 § 1 k.p.k. i art. 25 § 1 Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczeniach [k.p.w.]) i tym samym strony w postępowaniu karnym (art. 299 § 1 k.p.k.).

W postępowaniu karnym zawiadamiający może skarżyć postanowienie o odmowie wszczęcia

postępowania, a pokrzywdzony również postanowienie o umorzeniu postępowania (art. 306 § 1 pkt 1 i 3 oraz § 1a pkt 1 k.p.k.). Pod pewnymi warunkami pokrzywdzony może również sam złożyć akt oskarżenia, tzw. subsydiarny akt oskarżenia (art. 55 k.p.k.).

W postępowaniu wykroczeniowym pokrzywdzony ma również prawne możliwości wniesienia wniosku o ukaranie jako oskarżyciel posiłkowy (art. 27 § 1 i 2 k.p.w.).

Dla utrzymania statusu strony w postępowaniu przed sądem pokrzywdzony powinien złożyć oświadczenie o działaniu w charakterze oskarżyciela posiłkowego do chwili rozpoczęcia przewodu sądowego, tj. odczytania oskarżonemu na rozprawie głównej aktu oskarżenia (art. 54 § 1 k.p.k.). W postępowaniu w sprawach o wykroczenia takie oświadczenie należy zaś złożyć w terminie 7 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o przesłaniu wniosku o ukaranie do sądu (art. 26 § 3 k.p.w.).

Jakie dane podawać Policji i jakie informacje są istotne w sytuacji zgłoszenia popełnionego przestępstwa lub wykroczenia?

Dokonując zgłoszenia przestępstwa bądź wykroczenia, należy w miarę dokładnie opisać zgłaszany czyn ze wskazaniem czasu, miejsca, sposobu i okoliczności jego popełnienia oraz jego skutków.

Przy przesłuchaniu w charakterze świadka należy podać: imię, nazwisko, wiek, zajęcie, ewentualną

karalność za fałszywe zeznanie lub oskarżenie oraz stosunek do stron. Miejsce zamieszkania zostanie zaś ustalone na podstawie dokumentu tożsamości lub pisemnego oświadczenia świadka i nie powinno być ujawnione osobie podejrzanej.

Przy legitymowaniu przez Policję należy okazać w szczególności dowód albo paszport.

WSPARCIE ORDO IURIS

Instytut Ordo Iuris jest fundacją i zakres naszej aktywności jest ściśle uzależniony od funduszy, które pozyskamy na działalność statutową. Ceniąc sobie niezależność, nie korzystamy ze środków publicznych i grantów, których pozyskanie mogłoby ją ograniczać. Naszą działalność prowadzimy tylko dzięki hojności naszych Darczyńców, zwłaszcza tych, którzy wspierają nas regularnie co miesiąc w ramach Kręgu Przyjaciół (więcej na: www.przyjaciele.ordoiuris.pl).

RAZEM MOŻEMY REALNIE WPŁYWAĆ NA RZECZYWISTOŚĆ!

DAROWIZNĘ MOŻNA PRZEKAZAĆ NA KONTO

32 1160 2202 0000 0002 4778 1296

Fundacja Instytut na rzecz Kultury Prawnej Ordo Iuris
oraz za pomocą przelewów internetowych Tpay i PayPal
(szczegóły na stronie www.ordoiuris.pl).

Akty wandalizmu po powiadomieniu odpowiednich służb
można również zgłaszać do prawników Centrum Interwencji Procesowej
Instytutu na rzecz Kultury Prawnej Ordo Iuris
na adres email: interwencja@ordoiuris.pl.

Instytut na rzecz Kultury Prawnej Ordo Iuris
ul. Zielna 39, 00-108 Warszawa

biuro@ordoiuris.pl

tel. 22 404 38 50, fax 22 127 91 25